

Bladel

CPO Den Tip Casteren

Activiteitenplan Huismus

identificatie

projectnummer:

20200007.001

projectleider:

ing. D.C.W. van Roij

auteur(s):

ing. R.H.B. Hendriks

planstatus

datum:

22-07-2020

opdrachtgever:

Gemeente Bladel

Inhoud

1. Inleiding	3
1.1. Aanleiding	3
1.2. Ligging Plangebied	3
1.3. Planvoornemen	4
1.4. Leeswijzer	5
2. Toetsingskader	7
3. Inventarisatie	9
3.1. Inleiding	9
3.2. Resultaten veldonderzoek	9
3.2.1. Flora	9
3.2.2. Vleermuizen	9
3.2.3. Grondgebonden zoogdieren	9
3.2.4. Broedvogels	9
3.2.5. Amfibieën	10
3.2.6. Reptielen en vissen	10
3.2.7. Overige soorten	10
3.3. Conclusie inventarisatie	10
4. Beoordeling effecten	13
4.1. Beschrijving werkzaamheden	13
4.2. Effecten	13
4.2.1. Ecologie huismus	13
4.2.2. Staat van instandhouding	13
4.3. Mitigerende en compenserende maatregelen	14
4.3.1. Compensatie	14
4.3.2. Mitigatie	15
5. Verbodsbepalingen	17

Bijlagen:

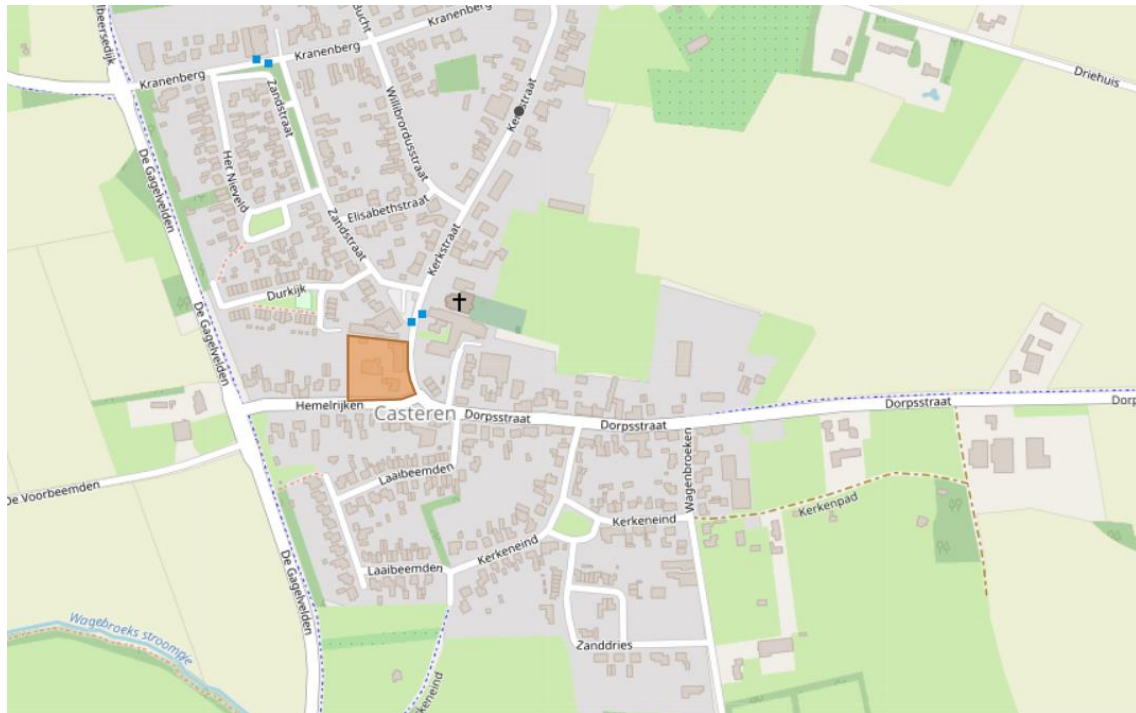
Geen inhoudsopgavegegevens gevonden.

1.1. Aanleiding

Dit activiteitenplan is opgesteld voor de ruimtelijke ontwikkeling op de hoek van de Hemelrijken en Kerkstraat van Casteren. Uit inventarisatie op de locatie blijkt dat de huismus leefgebied heeft op de locatie (Adviesbureau Mertens 2015). In 2015 is reeds een activiteitenplan opgesteld voor de huismus in kader van deze ontwikkelingen en een ontheffing is verleend door de gemeente Bladel Op 3 juni 2015 is de ontheffing verleend met nummer FF/75c/2015/0168.toek.ab. Deze ontheffing was geldig tot 28 december 2016 en is derhalve verlopen. Daarom is een actualisatie van het activiteitenplan noodzakelijk. In mei 2020 is daarom een nieuw ecologische quick-scan uitgevoerd (Adviesbureau Mertens, 2020). Op basis hiervan is dit geactualiseerde activiteitenplan opgesteld.

1.2. Ligging Plangebied

Het plangebied bevindt zich op de hoek van de Kerkstraat - Hemelrijken, in het centrum van de kern Casteren. Kadastraal worden de percelen aangeduid met HGL04 - D - 3325, HGL04 - D - 3324 en HGL04 - D - 3532. De directe omgeving wordt gekenmerkt door diverse functies, zoals wonen (voornamelijk vrijstaande en twee-onder-een-kapwoningen), horeca en bedrijvigheid. De ligging van het plangebied is weergegeven in figuur 1.1.

Figuur 1-1 Ligging van het plangebied (oranje)

1.3. Planvoornemen

Het plangebied is momenteel grotendeels verhard en bebouwd. Het plangebied bestaat uit twee hoofdgebouwen en enkele bijgebouwen en beplanting. De bestaande bebouwing zal worden gesloopt en het bestaand groen geroid voor de ontwikkeling van 10 nieuwbouwwoningen. In figuur 1.2 is een schets van de toekomstige situatie weergegeven.

Figuur 1-2 Verkavelingsschets herontwikkeling CPO Den Tip Casteren (Bron: Keeris architecten, 2020)

1.4. Leeswijzer

Dit plan is opgebouwd uit vijf hoofdstukken. In hoofdstuk twee wordt het toetsingskader kort toegelicht. In hoofdstuk drie zijn de resultaten van het veldonderzoek samengevat. In hoofdstuk vier worden de effecten en de te nemen maatregelen beschreven. In hoofdstuk vijf worden de benodigde ontheffingen aangegeven.

Met de Wet natuurbescherming (Wnb) zijn alle bepalingen met betrekking tot bescherming van natuurgebieden en dier- en plantsoorten samengebracht in één wet. Met de Wnb worden diverse Europese rechtelijke regelgeving geïmplementeerd in de Nederlandse wetgeving, waaronder de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Voor de onderhavige ontheffingsaanvraag is het onderdeel soortbescherming van belang.

Soortenbescherming

De Wnb maakt onderscheid tussen:

- Soorten die worden beschermd in de Vogelrichtlijn;
- Soorten die worden beschermd in de Habitatrichtlijn;
- Overige soorten.

De Wnb bevat onder andere verbodsbepalingen ten aanzien van het opzettelijk vernielen of beschadigen van nesten, eieren en rustplaatsen van vogels als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn. Gedeputeerde Staten (GS) kunnen hiervan ontheffing verlenen en bij verordening kunnen Provinciale Staten (PS) vrijstelling verlenen voor dit verbod. De voorwaarden waaraan voldaan moet worden om ontheffing of vrijstelling te kunnen verlenen zijn opgenomen in de Wnb en vloeien direct voort uit de Vogelrichtlijn.

Daarnaast is het verboden in het wild levende dieren van soorten genoemd in bijlage IV onderdeel a bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het verdrag van Bern of bijlage I bij het verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen of te verstoren. GS kunnen hiervan ontheffing verlenen en bij verordening kunnen PS vrijstelling verlenen van dit verbod. De gronden voor verlening van ontheffing of vrijstelling zijn opgenomen in de Wnb en vloeien voort uit de Habitatrichtlijn. Verder is er een verbodsbepaling opgenomen voor overige soorten. Deze soorten zijn opgenomen in bijlage onder de onderdelen A en B bij de Wnb. De provincie kan ontheffing verlenen van deze verboden. Verder kan bij provinciale verordening vrijstelling worden verleend van de verboden. De noodzaak tot ontheffing of vrijstelling kan hierbij ook verband houden met handelingen in het kader van de ruimtelijk inrichting of ontwikkeling van gebieden.

Bij de voorbereiding van een ruimtelijk plan moeten worden onderzocht of de Wnb de uitvoering van het plan niet in de weg staat. Dit is het geval wanneer voor de uitvoering van ingegrepen geen mogelijkheid is tot het verkrijgen van een ontheffing of vergunning.

Uitwerking Verordening uitvoering Wet natuurbescherming Noord-Brabant

In het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied, bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw, bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of natuurbeheer, of bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied worden vrijstellingen verleend ten aanzien van de soorten genoemd in bijlage 3 bij deze verordening. Het betreft aardmuis, bastaardkikker, bosmuis, bruine kikker, dwergmuis, dwergspitsmuis, egel, gewone bosspitsmuis, gewone

pad, haas, huisspitsmuis, kleine watersalamander, konijn, meerkikker, ondergrondse woelmuis, ree, rosse woelmuis, tweekleurige bosspitsmuis, veldmuis, vos, wild zwijn en woelrat.

3.1. Inleiding

In het plangebied is in 2015 een ecologische quick-scan uitgevoerd om de potentie van het plangebied voor beschermde soorten te onderzoeken. In 2015 is tevens aanvullend onderzoek gedaan naar vleermuizen en broedvogels. Omdat de ontwikkeling stil heeft gelegen is in 2020 de ecologische quick-scan opnieuw uitgevoerd. De resultaten van deze onderzoeken worden per soortgroep beschreven in dit hoofdstuk

3.2. Resultaten veldonderzoek

3.2.1. Flora

Het plangebied is volledig in cultuur gebracht. Op basis van verkennend veldonderzoek is de aanwezigheid van beschermde plantensoorten uitgesloten (Adviesbureau Mertens, 2020).

3.2.2. Vleermuizen

In 2015 is reeds onderzoek gedaan naar de aanwezigheid van vleermuizen. De mogelijkheden voor vleermuizen zijn gelijk aan de situatie in 2015. Destijds is aangetoond dat er geen verblijfplaatsen aanwezig zijn voor vleermuizen. Ook maakt de bestaande bebouwing geen deel uit van een essentiële vliegroute. In het plangebied en de omgeving zijn wel foeragerende gewone dwergvleermuis en laagvlieger waargenomen. Tijdens de sloop, aanleg en het toekomstig gebruik blijft de mogelijkheden voor foerageren en vliegen intact. Een negatief effect op vleermuizen is daarom uitgesloten (Adviesbureau Mertens, 2015).

3.2.3. Grondgebonden zoogdieren

Het plangebied is mogelijk geschikt voor kleine marterachtigen en steenmarter. Voor deze soorten wordt aanvullend onderzoek gedaan. Daarnaast komen mogelijk bosmuis en huisspitsmuis voor. Deze algemene soorten vallen onder de vrijstellingsregeling van de Provincie Noord-Brabant (Adviesbureau Mertens, 2020).

3.2.4. Broedvogels

Het plangebied is geschikt voor algemene broedvogels. Tijdens het veldbezoek in mei 2020 is de aanwezigheid van merel, fitis, roodborst en winterkoning als broedvogel vastgesteld. Daarnaast zijn ook algemeen voorkomende vogels houtduif, gaai en kauw in het gebied vastgesteld (Adviesbureau Mertens, 2020).

Het plangebied is tevens geschikt voor jaarrond beschermde nesten van huismus en gierzwaluw (Adviesbureau Mertens, 2020). In 2015 is reeds onderzoek gedaan of deze soorten ook daadwerkelijk gebruik maken van het plangebied. Hier zijn 8 territoria van huismus vastgesteld waarvan 4 binnen het plangebied (figuur 3.1). Tevens is vastgesteld dat de huismus hier broedt. Er zijn geen gierzwaluwen of jaarrond beschermde nesten van de gierzwaluw vastgesteld (Adviesbureau Mertens, 2015). Tijdens de

ecologische quick-scan is in 2020 de aanwezigheid van de huismus opnieuw vastgesteld (Adviesbureau Mertens, 2020).

Figuur 3-1 Vastgestelde territoria van de huismus (Adviesbureau Mertens, 2015)

Door de geplande sloop van de bebouwing met 4 huismusterritoria zal een negatief effect optreden. In hoofdstuk 4 van het activiteitenplan wordt ingegaan op de mogelijke effecten en te nemen maatregelen.

3.2.5. Amfibieën

Een effect op strikt beschermde amfibieën is uitgesloten op basis van de locatie en ecotopen. Mogelijk komen algemeen soorten zoals gewone pad, bruine kikker, middelste groene kikker en kleine watersalamander voor. Deze algemene soorten vallen onder vrijstelling van de Provincie Noord-Brabant (Adviesbureau Mertens, 2020).

3.2.6. Reptielen en vissen

Op basis van de ecotopen op de planlocatie is het voorkomen van beschermde reptielen en vissen uitgesloten (Adviesbureau Mertens, 2020).

3.2.7. Overige soorten

Op basis van de ecotopen op de planlocatie kan de aanwezigheid van overige beschermde soorten, zoals dagvlinders, worden uitgesloten (Adviesbureau Mertens, 2020).

3.3. Conclusie inventarisatie

Op basis van de quick-scan wordt vervolgonderzoek gedaan naar kleine marterachtigen en steenmarter. In dit activiteitenplan wordt ingegaan op mogelijke effecten en te nemen maatregelen voor de huismus.

Effecten op andere soorten wordt op basis van de ecologische quick-scan en aanvullende onderzoeken uitgesloten.

4.1. Beschrijving werkzaamheden

De werkzaamheden op de planlocatie bestaan uit het slopen van de bestaande bebouwing en het rooien van de beplanting. Hierdoor verdwijnen leefgebied en broedplaatsen van de huismus. De herontwikkeling van de planlocatie is nodig vanwege de behoefte aan betaalbare woningen voor starters en senioren en moet bijdragen aan een kwaliteitsverbetering van de dorpskern Casteren. De ruimtelijke kwaliteit van de dorpskern wordt met dit plan versterkt door de sloop van de verouderde bebouwing enerzijds, en de aanleg van groen (in de hoek Hemelrijken/Kerkstraat en strook noordzijde) anderzijds. Daarnaast ontstaat een kwaliteitsslag wanneer er nauwe afstemming plaatsvindt met de omliggende openbare ruimte, de naburige woonpercelen en overige functies zoals de school aan de overzijde en het café aan de noordzijde. De huidige bebouwing is dusdanig verouderd dat het niet meer geschikt is voor een woonfunctie. Er is sprake van vochtvorming en het metselwerk is in zeer slechte staat. Door deze omstandigheden is de huidige bebouwing niet geschikt voor bewoning. Het alternatief van verbouwen leidt tevens tot dezelfde negatieve effecten voor de huismus.

Deze ontwikkeling sluit aan bij het beleid van de Provincie. Stedelijke ontwikkelingen dienen in principe plaats te vinden binnen 'bestaand stedelijk gebied'. Hier liggen namelijk de kansen om de forse woningbouwopgave van circa 120.000 woningen in de komende tien jaar te realiseren. De beoogde ontwikkeling draagt hieraan bij. Vanwege het principe van stedelijke ontwikkelingen binnen stedelijk gebied zijn alternatieve locaties binnen Casteren niet beschikbaar.

4.2. Effecten

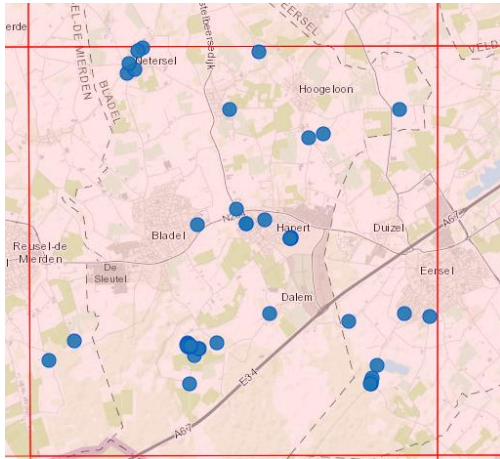
4.2.1. Ecologie huismus

De huismus is een standvogel die jaarrond in een gebied verblijft en in groepen leeft. In directe nabijheid van de nestplaats(en) zoeken huismussen voedsel, dat bestaat voornamelijk uit zaden op de grond. Huismussen hebben een voorkeur voor een rommelige menselijke omgeving met struikgewas, schuren en graslanden. De nesten worden gemaakt in holten van bomen, in nestkasten, onder dakpannen en in gaten en kieren van gebouwen (Adviesbureau Mertens, 2015). Op de planlocatie broeden de huismussen onder de dakpannen en maken gebruik van de omliggende tuinen en graslanden als foerageergebied. Door de ontwikkeling verdwijnen de jaarrond gebruikte nestplaatsen onder dakpannen. De ontwikkelingen hebben geen gevolg voor het foerageergebied voor de huismus.

4.2.2. Staat van instandhouding

De stand van de huismus is in de afgelopen twintig jaar meer dan gehalveerd. Ook in omliggende landen gaat het aantal huismussen achteruit. Op grond hiervan is de soort geplaatst op de Rode lijst van bedreigde diersoorten (LNV, 2009). De oorzaken zijn waarschijnlijk divers. Vermoedelijk speelt de afname van met kruiden begroeide overhoekjes en braaklandjes een rol. Daarin komen insecten voor die de mussen voor hun jongen nodig hebben. Vooral in binnensteden is er nog weinig braakland over en de afstand van de binnensteden tot zulke terreinen aan de rand van steden wordt steeds groter door

groeïende steden. Misschien speelt ook de renovatie van oude steden een rol doordat het moeilijker wordt om nesten te maken in de nieuwe daken. Daarnaast worden de predatie door huiskatten en sperwers als oorzaken van de achteruitgang genoemd. De verspreiding van de huismus is echter stabiel. De huismus komt nagenoeg over heel Nederland voor. Overal waar enige bebouwing is, wordt de soort aangetroffen. Ook rond Casteren komt de soort voor (zie figuur 4.1). De aanwezigheid van de huismus in de omgeving van het projectgebied alsmede het behoud van alternatieve nestlocaties en het foerageergebied zorgen dat de staat van instandhouding van de huismus niet in het geding komt.

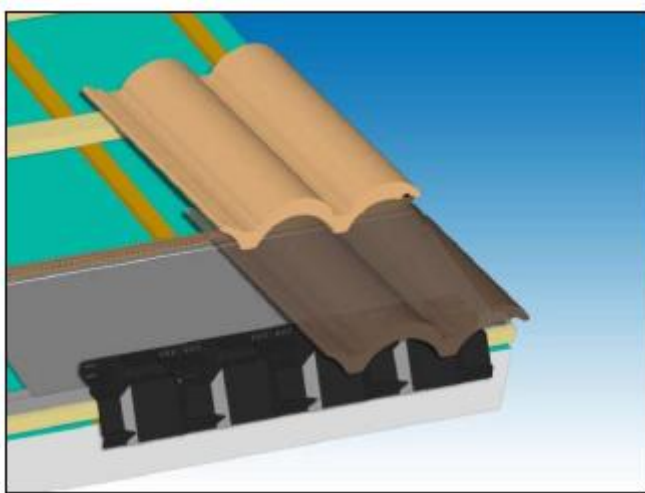

Figuur 4-1 Locatie van waarnemingen van de huismus (blauwe stippen laatste 5 jaar (9-7-2015, 9-7-2020) in de omgeving van Casteren (waarneming.nl)

4.3. Mitigerende en compenserende maatregelen

4.3.1. Compensatie

Onder de daken zijn acht territoria van huismus vastgesteld, waarvan vier binnen het plangebied. Met de realisatie van de plannen komt, als er geen gerichte maatregelen worden getroffen, de feitelijke nestlocatie te vervallen. Gelet op het feit dat de te vervangen woningen worden uitgevoerd met dakpannen kan hier de Vogelvide worden toegepast waardoor alternatieve nestlocaties worden geboden (zie figuur 4.1). De Vogelvide dient aan beide zijde van de te realiseren woningen aangebracht te worden.

Figuur 4-2 Vogelvide voor huismussen (Adviesbureau Mertens, 2015)

Nestkasten kunnen in de aanlegfase een alternatief bieden voor nestlocaties. In deze fase dienen de mussen namelijk tevens over nestplaatsen te kunnen beschikken. Rond de woning dienen vier groepsnestkasten opgehangen te worden (zie figuur 4.2). De exacte locaties van deze nestkasten liggen in een straal van 250 meter rond het plangebied. Groepsnestkasten dienen opgehangen te worden omdat de huismus een groepsvogel is. De nestkasten dienen niet in de zon op de zuidzijde te worden geplaatst. De kasten dienen één maand voorafgaand aan het onklaar maken / de sloop gereed te zijn (Mertens adviesbureau, 2015). Zowel de plaatsing van de nestkasten als de vogelvrije dient te gebeuren onder begeleiding van een deskundige ecooloog.

Figuur 4-3 Huismuskasten (Adviesbureau Mertens, 2015)

4.3.2. Mitigatie

Het broedseizoen wordt aangemerkt als kritieke periode. Op grond hiervan dient de sloop uitgevoerd te worden buiten het broedseizoen van de huismus dat doorgaans loopt van maart t/m augustus. Daarnaast dient de sloop / het onklaar maken uitgevoerd te worden als de temperatuur in ieder geval hoger is dan 5 graden Celsius. Een temperatuur lager dan 5 graden Celsius wordt namelijk aangemerkt als kritieke periode. Het uitvoeren van deze maatregel dient te gebeuren onder begeleiding van een deskundige ecooloog.

5. Verbodsbepalingen

17

De huismus is een beschermde soort als bedoeld in artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming op basis het beschermingsregime van de Vogelrichtlijn. Als gevolg van de sloop van de aanwezig bebouwing worden beschermde verblijfs- en broedplaatsen vernietigd. Om negatieve effecten te voorkomen worden compenserende en mitigeren maatregelen zoals beschreven in dit activiteitenplan (=). Voor het uitvoeren van de beschreven ontwikkeling wordt een ontheffing aangevraagd.

Er wordt een ontheffing aangevraagd voor de huismus voor de verbodsbepalingen benoemd in Artikel 3.1 lid;

Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.

De ontheffing wordt aangevraagd op basis van het wettelijke belang genoemd in Artikel 3 lid 4b; Zij is nodig in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid.

Adviesbureau Mertens, februari 2015, Vleermuizen en broedvogels op de hoek van Hemelrijken en Kerkstraat te Casteren

Adviesbureau Mertens, april 2015, Activiteitenplan huis hoek Hemelrijken en Kerkstraat te Casteren

Adviesbureau Mertens, mei 2020, Actualiserende quick scan beschermde planten- en diersoorten Kerkstraat 32 te Casteren